

Stichting Kasanka Nederland

Beleidsplan 2012-2014

Het Kasanka National Park (NP) in Zambia ligt in een afgelegen, arm gebied met weinig of geen hulp van de overheid. De bevolking rondom het park is afhankelijk van de landbouw, jacht of visserij. Er is veel stroperij in het park. Buiten het park is er veel illegale houtkap en niet-duurzame landbouw. Nu zijn er nog voldoende natuurlijke hulpbronnen om de bevolking te ondersteunen in hun levensonderhoud, maar bij voortzetting van deze trend is dat binnenkort niet meer het geval.

De Kasanka Trust Limited (KTL) in Zambia is al meer dan 20 jaar verantwoordelijk voor het beheer en de toeristische ontwikkeling van Kasanka NP. De KTL is de grootste werkgever in de regio en vormt daarmee een belangrijke aanjager voor de lokale economie. Op zoek naar alternatieven voor het niet-duurzame gebruik van natuurlijke hulpbronnen buiten het park, heeft de KTL een bevolkingsprogramma voor duurzame ontwikkeling opgezet.

De Stichting Kasanka Nederland (SKN) hecht een groot belang aan duurzaam beheer van natuurlijke hulpbronnen en wil een bijdrage leveren aan duurzame ontwikkeling in Afrika. Door een samenwerking aan te gaan met een lokale organisatie in Zambia menen wij dat onze bijdragen efficiënt gebruikt worden.

Ondersteuning Kasanka National Park en de plaatselijke bevolking in Zambia

De opbrengsten uit de fondsenwerving van de SKN komen zoveel mogelijk ten goede van het Kasanka NP en de plaatselijke bevolking in Zambia. In overleg met de KTL worden doelen vastgesteld voor de fondsenwerving. Deze doelen dienen bij te dragen aan het natuurbeheer in Kasanka NP of de duurzame ontwikkeling van de bevolking rond Kasanka NP.

De opbrengsten uit de donaties van donateurs gebruiken we grotendeels voor de ondersteuning van de structurele kosten van het natuurbeheer en het lokale opbouwwerk. Tot deze structurele kosten behoren de salarissen van wildwachters (scouts), onderhouds- en transportkosten, de salarissen van lokale opbouwmedewerkers in het community project en de financiële ondersteuning van docenten en scholieren. Door de wereldwijde financiële crisis, die ook zijn weerslag heeft op Zambia en Kasanka NP, is de behoefte aan ondersteuning van deze structurele kosten zeer groot.

In publieke (sponsor)acties streven we naar concrete, duidelijk afgebakende en aansprekende doelen, zoals bijvoorbeeld de bouw en inrichting van een school in voorgaande jaren. Vanwege de grote behoefte aan ondersteuning van de structurele kosten van het natuurbeheer en het lokale opbouwwerk streven we ernaar de doelen van onze publieke (sponsor)acties hierop zo veel mogelijk af te stemmen.

We streven ernaar dat de opbrengsten uit specifieke fondsenwerving (waaronder publieke (sponsor)acties) en uit donaties van donateurs voor tenminste 90 % worden gebruikt ter ondersteuning van het Kasanka NP en de plaatselijke bevolking. De rest van de opbrengsten mag worden gebruikt ten goede van nieuwe fondsenwerving of om te voorzien in de algemene kosten van de SKN en de opbouw van financiële reserves.

Fondsenwerving

Fondsenwerving vormt de hoofdmoot van onze activiteiten. We zullen aanwezig zijn op informatiemarkten en buurtactiviteiten waar we geld kunnen inzamelen voor Kasanka. Bij voorkeur zijn we daarbij het aangewezen goede doel. Daarnaast willen we in contact komen met bedrijven, overheden of andere instellingen die al dan niet actief zijn in Zambia en die op zoek zijn naar een goed doel voor een sponsoractie of liefst langdurigere sponsoring of daar interesse voor hebben. Ook willen we daartoe scholen of andere jeugd- of buurtorganisaties benaderen. Waar mogelijk zullen we proberen de opbrengsten uit deze acties te vermeerderen met behulp van organisaties als NCDO en de Wilde Ganzen.

Net als in voorgaande jaren willen we fondsen werven voor vijf concrete, duidelijk afgebakende en aansprekende projecten. Deze projecten zijn zo gekozen dat de opbrengsten van de fondsenwerving voor een aanzienlijk deel kunnen bijdragen in de gewenste ondersteuning van de structurele kosten van het natuurbeheer en het lokale opbouwwerk. Het gaat om de volgende projecten:

1. Bescherming van de vleurhonden (een veilige haven voor Afrika's grootste zoogdiermigratie)

Elk jaar in november en december vindt in Kasanka NP een spectaculaire natuurgebeurtenis plaats. Naar schatting 8 miljoen vleurhonden (vliegende honden) migreren in die tijd vanuit de regenwouden van Congo naar Kasanka. Het begin van het regenseizoen zorgt voor een explosie van wilde fruitsoorten. Het park wordt een dan walhalla voor deze fruitetende vleurhond met een spanwijdte van maar liefst 80 cm. Opeengepakt binnen een klein stukje moerasbos, vliegen de dieren elke avond tegen zonsondergang massaal uit. Een indrukwekkend schouwspel. Deze migratie van de vleurhonden is de grootste vleurhondenmigratie ter wereld, en waarschijnlijk de grootste zoogdiermigratie in Afrika.

Bescherming van de palmvleurhond heeft hoge prioriteit voor Kasanka NP. De kolonie herbergt een belangrijk deel van de wereldpopulatie. De inkomsten uit toerisme en de bekendheid van Kasanka NP zijn vooral te danken aan de vleurhonden.

Het SKN-project draagt bij aan het veiligstellen van de leefomgeving van deze dieren door het sponsoren van lokale wildwachters en door het sponsoren van een publieks- en scholencampagne over het belang van vleurhonden en natuurbescherming.

2. Herstel en behoud van zoogdierpopulaties

Kasanka NP was 20 jaar geleden grotendeels leeg gestroopt. Door bestrijding van de stroperij hebben veel dieren zich kunnen herstellen, zoals wrattenzwijnen, bavianen, olifanten en vele soorten antilopen. Een soort die tegenwoordig weer vaker gezien wordt, is de gestreepte jakhals. Jakhalsen waren bijna verdwenen doordat veel jakhalsen stierven in strikken. Ook werd er gejaagd met honden, die jakhalsen doden.

De gevlekte hyena was ooit zeer algemeen in het gebied, maar balanceert al jaren op de rand van uitsterven. De recente toename in antilopen en andere prooisorten geeft hoop op herstel, maar hier zijn vooralsnog geen bewijzen voor. Vermoedelijk is het gebruik van vergiftigd aas in de dorpen rondom het park, als 'bescherming' van vee tegen roofdieren, een belangrijke reden geweest waarom veel roofdieren waaronder de hyena vrijwel zijn verdwenen en waarom het herstel moeizaam verloopt.

KTL doet er alles aan om de stroperij uit te bannen. Daarmee kan het uitsterven van de hyena voorkomen worden en wordt verder herstel van de jakhalspopulatie mogelijk gemaakt. Om dit te bereiken, voeren wildwachters intensieve patrouilles uit in het park. Ook komt er een brede voorlichtingscampagne in de lokale gemeenschap. Hierbij wordt geprobeerd de bevolking te overtuigen dat het ook buiten het park belangrijk is geen gif uit te leggen tegen roofdieren zoals de jakhals en de hyena, maar dat bijvoorbeeld goede overnachtingshokken voor kippen een betere oplossing zijn.

Het SKN-project draagt bij aan de salarissen van wildwachters en de voorlichtingscampagne onder de lokale bevolking.

3. Chilipeper helpt mens en olifant

Door de goede bescherming van Kasanka NP is de kleine olifantenpopulatie gegroeid. Er staat geen hek om het park, want dat is ondoenlijk vanwege het enorme oppervlak en de hoge kosten. Soms verlaten de olifanten het park op zoek naar voedsel. Onderweg is het moeilijk de verleiding van een kant-en-klare maïsoogst te weerstaan. Zo kan het gebeuren dat de voedselvoorraad van een boerenfamilie in één nacht opgegeten wordt. Uit wraak proberen de boeren de olifanten te vergifigen of eisen ze dat de olifanten doodgeschoten worden. Een diervriendelijke oplossing is het gebruik van chilipepers. Olifanten hebben een zeer gevoelige slurf en kunnen niet tegen de geur van chilipeperproducten. Die werken als een soort pepper spray, waardoor de olifant rechtsomkeert maakt.

De afgelopen twee jaren is het gebruik van chilipepers getest met enkele boeren. Ze werden getraind in de productie van chilipepers en het maken van chilipeperhekken en -briketten; simpele en doeltreffende middelen tegen olifantenvraat. Oorspronkelijk was er weinig vertrouwen in de effectiviteit van chilipeperproducten. Maar door de goede resultaten van de eerste boeren worden langzamerhand meer mensen overtuigd. Dit jaar wordt ernaar gestreefd het aantal deelnemende boeren te verdubbelen door meer trainingen aan te bieden en door de boeren regelmatig te bezoeken voor advies en motivatie. Voor de overtollige chilipepers wordt geprobeerd contracten met lokale handelaren te regelen. Er is een goede markt voor chilipepers: ze worden verwerkt tot chilisaus. Zo snijdt het mes aan twee kanten: de boerenfamilie behoudt haar oogst en is verzekerd van extra inkomsten. En de olifanten zijn gered.

Een tweede strategie voor het behoud van de olifant betreft de planning van 'wildlife corridors' samen met de bevolking. Via deze natuurlinten kunnen de dieren hopelijk in de toekomst ongestoord van het ene voedselgebied naar het andere trekken.

Het SKN-project draagt bij aan de trainingen van nieuwe boeren, het monitoren en adviseren van practiserende boeren in het veld en het ontwikkelen van een afzetmarkt voor chilipepers.

4. Kasanka National Park en omgeving klimaat neutraal

KTL heeft een voorbeeldfunctie voor de omgeving op het gebied van natuur en milieu-bescherming. Daarom is het onontbeerlijk dat de KTL een duurzaam milieubeleid voert, zowel binnen als buiten het park. Voor zover mogelijk wordt dit al gedaan, maar de middelen zijn beperkt. Een extra impuls kan ervoor zorgen dat Kasanka NP een toonbeeld van duurzaamheid wordt. Hierdoor zal het park haar voorbeeldfunctie beter kunnen vervullen, en de omliggende gemeenschappen beter onderwijs in duurzaamheid kunnen geven. Bovendien trekt een duurzaam park meer toeristen aan.

We willen onder andere investeren in zonnepanelen voor het Kasanka Conservation Centre waar veel natuurclubs, scholen en toeristen onderwijs en voorlichting krijgen. Een voorlichtingscampagne in de dorpen over de constructie van zuinige kookoventjes verlaagt de werklast voor vrouwen (minder lopen) en leidt tot minder houtkap. Een voorlichtingscampagne over de nadelen van bushbranden is evenzo belangrijk (traditionele grootschalige branden rondom de dorpen veroorzaken een enorme uitstoot van (fijn) stof en koolstofdioxide (CO₂)). In het park zelf wordt de watervoorziening voor toeristen duurzamer gemaakt door het plaatsen van zonneboilers of anders het energiezuinig ombouwen van bestaande boilers. Een simpel muurtje om een open vuur en aansluiting op een eenvoudig waterleidingsysteem bespaart energie en kostbaar water. Daarnaast hopen wij een sponsor te vinden voor de aanschaf van een nieuwe, energiezuinig parkauto's. De huidige aftandse auto's slurpen brandstof: een zeer hoge kostenpost en slecht voor het milieu.

Met bovenstaande maatregelen in combinatie met duurzaam bosbeheer streeft de KTL ernaar in aanmerking te komen voor carbon credits (een internationaal compensatiesysteem voor CO₂-uitstoot). We verwachten dat dit een belangrijke bijdrage zal kunnen leveren aan de langetermijnfinanciering van het parkbeheer en de ontwikkeling van de plaatselijke bevolking.

5. Promotie van Ecotoerisme

Het ecotoerisme naar Kasanka NP staat nog in de kinderschoenen. Kasanka NP heeft een sterke troef in handen omdat ze haar gasten een kijkje kan gunnen in de dagelijkse praktijk van natuurbeheer en ontwikkelingswerk. Wij willen deze vorm van ecotoerisme verder promoten. Op lange termijn kan dit een structurele inkomstenbron vormen.

We willen dit doen door Nederlandse reisorganisaties op het gebied van ecotoerisme (zoals SNP) of gespecialiseerde aanbieders van bijvoorbeeld vogelreizen te benaderen om bijvoorbeeld een bezoek aan Kasanka NP in hun reizen op te nemen. Daarbij fondsen werven voor de promotie in Zambia zelf voor ecotoerisme naar Kasanka NP.

CBF-keurmerk en ANBI-status

De SKN handelt minimaal volgens de richtlijnen van het CBF-keurmerk. Het keurmerk zelf aanvragen was vooralsnog een te kostbare zaak, maar wordt heroverwogen.

Om meer donateurs te kunnen werven, om de donaties voor hen fiscaal aantrekkelijk te maken en vooral ook om de SKN als betrouwbaar goed doel te kunnen presenteren, streeft de SKN ernaar bij de Belastingdienst aangemerkt te blijven staan als een ANBI, zoals dat het geval is sinds begin 2008.

Informatievoorziening

De website www.kasanka.nl zal de spil blijven vormen in onze informatievoorziening naar donateurs en andere belangstellenden. Daarnaast willen we onze eenvoudig aanpasbare folder actueel houden en uitdelen op publieksactiviteiten, waaronder informatiemarkten. Verder willen we donateurs en belangstellenden jaarlijks een informatieve attentie sturen. Tot slot willen we de SKN en onze website aanmelden op websites voor goede doelen (we staan reeds vermeld op www.allegoededoelen.nl).

Externe contacten

De SKN streeft ernaar in contact te komen en te blijven met andere organisaties (ngo's) die gericht zijn op natuurbehoud en duurzame ontwikkeling in Afrika. We willen zo van elkaar ervaringen op doen en waar mogelijk samenwerken. We denken daarbij aan organisaties zoals de 1% Club, Cycling out of Poverty, Stichting Werkgroep Nederland en Zambiaanse migrantenorganisaties in Nederland.